

EESTI PÄEVALEHT

FINSKA DAGBLADET

KOLMAPÄEVAL,
2. veebr. 1977 Nr. 8 (4196)

Soome ajakiri:

Riigimehed teesklevad

Lääne-Soomes Vaasas ilmuva kirjandusliku ajakirja Horisondi soomerootslasest peatimetaja Harry Järv, kes elab Stockholmis, on hiljuti oma ajakirja avaldanud kriitilisi mõtteid Euroopa julgeolekukonverentsi ja Soome välispoliitika kohta inimõiguste rikkumise suhtes ta on istunud konverentsist osavõtnud riigipeade ning Soome ajakirjanduse hoiaku pärast Balti riikide suhtes.

Soomes on viimastel aastatel põhimiselt ainult ajakiri Notti ja põhiseaduste ajakiri Express sõnandanud arvustada inimõiguste rikkumist N. Liidu ja selle satelliitriikides. Nendele on lisandunud nüüd ka Horisont. Seda annab välja Svenska Österbotens Författarförning. Ajakirja peatoimetaja Järv ütles oma artiklis m. järgmist:

"On viidatud sellele, et terve

Soome ajakirjandus, refereerides kokkuvõetud riigimeeste kõnesid, jättis "kogemata" välja Prantsusmaa presidendi seletuse Balti riikide kohta. Selles keelatud Prantsusmaa ka tulevikus tunnistamast nende riikide anastamist N. Liidu poolt.

Voib palista imelikuna, et just Soome ajakirjandus nõustub vaikelt sellega, et Eesti, Läti ja Leedu suhtes tehti erand, kui

kõrged riigimehed tunnustasid kõikide rahvaste enesemääratlemise õigust.

See on "enesetsensuuri", tagajärg mida eriti just Kekkonen on soovitanud, ja mida suures ulatuses rakendatakse Soomes. See on täiesti mitteametlik – seadusest ei leia sellele mingit tuge – ja selle eesmärgiks on N. Liidu soovide arvesse võtmise

Järg lk. 7

Stockholmi aktus

Kopenhaageni eestlannast ooperisolist Eva Tamulenas esineb esmakordselt Stockholmis.

Tänavusel Eesti Vabariigi aastapäeva aktusel Stockholmis Kontserthoone suures saalis pühapäeval, 20. veebruaril kl. 13 on eestipoolseks kõnelejaks publitsist ja Eesti probleemide tutvustavate raamatute autor Andres King.

Rootsi poolne kõneleja on Rootsi uue valituse aja ametisse nimetatud asjatundja sisserändajate küsimustes Inga Gottfarb. Eesti nooruse esindajana tervitab külalisl Stockholmis Eesti Osakonna juhatusse liige Maria Kiisk.

Eritiseks uudiseks on Kopenhaagenist saabuv ooperisolist, metsosopran eestlane Eva Tamulenas, kes on kellega on huvitav tutvuda. Ta esitab nelj laulu eesti heliloomingust, klaverisaar ja V. Kangro, valls seekordseks laureaadiks kriitiku mag. phil. Mail Jürma.

Järg lk 7

Eesti Maja einelaud soome kätes

Stockholmi Eesti Maja aktsiasellist esimees pol. mag. Leo Moks ja asjaajaja direktor Boris Gorman (EPL-foto Tarmo Sepp).

Stockholmi Eesti Maja ökonoomi-kriis on nüüd juhatus poolt lahendatud. Kokkulepe on sõlmitud Soome Maja restoran "Karelia" noore pidaja Magnus Lundströmiga. Ta palgutab Eesti Majja vajaliku personali, kes hakkab klubiruumi majandama tildistel piduruumide printsiipidel, kuid eesõigusega eestlastele ja nende organisatsioonidele.

Viimastele on grantieritud 1978-nda aasta hinnad ja nende organisatsioonidele ja isikutele, kes väljapoolt toetust ei saa, on Eesti Maja klubi sel aastal otsustanud anda ühisubventsioone 10.000

krooni ulatuses. Et eestlased oma eesõigust kasutada saaksid, peavad nad olema varakult väljas oma ürituste ja tarviduste registreerimisel. Kõik see selgus A/S Eesti Maja pressikonverentsil, kus

selgitusi andsid ühenduses vanematekogu järgneva koostööga esimees Leo Moks ja asjaajaja direktor Boris Gorman.

Järg lk 7

Leedu ajalugu tuleb unustada

New Yorki saabus möödunud aasta jümms leedulasest kunstnik Vladislavas Zhižius, kellel läks korda pärast pikemaajaset asjaajamist saada väljastõidu luba N. Liidust 1976 algul. Ta jutustab, et igatsus ja soov pääseda Läände on tavaliselt pikemat aega. Juba oma sõjaväeteenistuse päevil N. Vene armees, Königsbergi, nüüd Kaliningradi nime kandva piirkonna linnas Tšernjatšovskis, sõjaväe barakkides, on tal tekkinud piinav igatsus pääsemiseks maalt, kus teda sunniviisilist õpetatud kaasinimest vihkama ja hävitama.

Vilniuses ja Kaunasas, kahes suuremas Leedu linnas, võib alata näha imelikke tüüpe saabus, enamasti gruppides, rüütelatuna vatjovkadeks, kaks kotti vastastikku üle öla, üks ees teine taga, konver paremas ja pamp vasakus käes. Need on mees- ja naised, kellele meeldib, mees- ja naised, nagu neid kutsutakse. Neid ei tule ära segada kerjastega.

Kerjused on normaalsed vene kodanikud, rinnas igasugused aumärkid jne. Kõlmelehed on omaette "lööktöölisid". Neid on

Järg lk 7

Vene sõjaroimi

Iksestatud Rahvaste Komitee erakorralisel koosolekul Chicago Lääne Maja ruumies, arutati Moskva poolt organiseeritud ulatuslikku vaeu tekitamise kampaaniat idariikidest põgenenute vastu läänemaailmas.

Esimees, lätlane Viktor Viksnis, tõstis esile seda ohtu, mida sõjajärgse kampaania kaasa toob paljudel kommunisti eest vabadusse põgenenud inimestele samal ajal kui nende kodumaadel jämedalt rikutakse inimõigusi ja vabadusi.

Kõneleja pidas vajalikuks materjali kogumist nõukogude inimeste sõjajärgsest kohta. Edasi märkis kõneleja, et aastate eest ei tundud N. Liit erilist huvi põgenike vastu eeldusega, et need sulavad varsti nagu nii üheks maasiks sinises rahvaste hilg-sulatuspajaks. Kuid tegelikult kujunes olukord täiesti pögenikrahvused säililäsid oma

Järg lk. 7

M. Jürma Ameerika laureaat

Mail Jürma

NEW YORK (VES) – New Yorgi Eesti Majas toimunud prof. Theodor Lemba 100-aasta-sünnipäeva tähistamise aktusel tegi Eesti Kultuurifond USA-s esimees V. Kangro teatavaks ka 1977-aasta eesti kultuurilauraadid USA-s.

Zhižiri, kuhu kuuluisid Et. Sirg, Raoul Lind, Jüta Kurman, dr. Viktor Kõressaar ja V. Kangro, valls seekordseks laureaadiks kriitiku mag. phil. Mail Jürma.

Põhjenduses, mille V.

Järg lk. 7

Püha Peeter-Pauli kirik Vilniuses.

SEM sajas kontsert 5. veebruaril

Tallinn valmistub olümpiaks

Tallinnas on alanud ettevalmistused 1980 toimuvaks purjetamis-olümpiaadiks. On välja antud suuremahuliseid ja päris heade värvi- ja fotograafidega varustatud brošüürid inglise ja prantsuse keeles, milles tutvustatakse Tallinna linnaga ja purjetamiskeskusega. Tehakse planeid olümpiaetevõtteks ja on hakatud valmistama suvenire.

Vaade eripärase siluetiga Tallinnale merehõlm moodustab romantilise pildi oma linnade kindlustornidega, saadete rikikortimidega, vabrikukorustatuna, sadama kraanadega ja moodate kõrgehitustega.

Brošüüri kirjelduses ülevaates korvavad tavajalid kommunistlikud valekõrvaltoimistused selle kohta, kuidas vene ja eesti (sellel kirjeldusel) (sellel teostasid 1917 linnas nõukogude võimu) ja selle 1940 "taaskohustamis". Esitatud statistilised andmed annavad mulje, et aastatel 1916

kuni 1940 on toimumud linna arengus seisak. Teises maailmasõjas väidetavalt pool linna "sojapõluse" tõttu nõukogude pommitamise tõttu (tulemuseks). Linn olevat taastatud "teiste nõukogude rahvaste abiga" (mõeldud on vist sissisõjastunud venelasi).

Möödunud aastal olevat üle miljoni turisti välismaalt ja N. Lihdust külastanud Tallinna.

On antud ülevaade Tallinna juhtimise arengust ja mainitud rahvusvahelisel, tuntud Eesti jäspõrklasi Ain Viideti ja Endel Võormaale.

Intervjuus Olümpiaakomitee esimehe ja ministrite nõukogu abiesime Arnoldi Greeniga lubab viimane tutvustada olümpiaakomitee eelset kultuuri. Suurimale ettevõtteks kujunevad rahvatantustused, 800 osavõttuga ja rahvusvahelise koostööga. Kõrvaltoimel, kuidas on hooldi-

setud ajakirjanike, eest, vastab Green ajakirjanike elamistings-reen ja töövõimaluste kiitmisega. Midagi pole lubatud ajakirjanike liikumise ja kirjutamisvabaduse kohta. Lubatakse ehitada uus televisiooni jaam ja Moskva Olümpiaadi kontrollkeskuse haru jaam, mis võimaldab jälgida olümpiaadi Tallinnas.

Tallinna täitevkomitee esimees Ivar Kallion lubab lisaks moodustada hotellidele ehitada moodustatud siinseid kortereid uutes eelismajas.

Brošüüri on foto mudelist, mille järgi Püria purjetamiskeskust hakatakse välja ehitada. See sisaldab plaani järgi kõik vajalikud ehitused ja mugavused. Klubiruumid ehitatakse suurejooneliselt ja sisaldavad muu- lauglas saali 300-le inimesele, kus saab korraldada kontseerte ja filmietendusi. Hotell mahutab 600 inimest, selle lisaks on kaitse- villasid. Kohvik ja kafeetaria

mahutavad kokku 600 inimest.

Kuuldavasti on alustatud ka olümpia "suveniride" valmistamist turistide jaoks naha-, puu-, klaasi- ja metallist. Nende abil hõldatakse välisuristidelt saada vahutatu. Käsitööd, kes on saanud loa nende esemete valmistamiseks, on saanud juba diplomi.

Tallinnaga tutvumas on käinud mitmed rahvusvahelise olümpiaakomitee purjetamiskeskustooni juhid. Need olevat esitatud plaanidega rahule jäänud.

Eestlased kodumaa suhtunud olümpiaadi ettevalmistustesse segatud tunnetega. Üheilt poolt loodetakse, et olümpiaad toob endaga kaasa linna välismuse ja fassaadi korramist ning võitjate ja välisuristide näol värske õhku. Teiselt poolt kardetakse, et linna korramist, teede ja hoonete ehitamist ettekiandel tunakse. Tallinnas on seniste venelastele linna "oskustöölise" näol.

Lundi-Malmö täienduskooli ja mänguringi jõulupööl. (Foto Eha Pöhl).

Venelased olid juba teisel päeval pärast pärandust jagamas

TORONTO (ME) - Ajaleht Meie Eha kirjeldata N. Lihd Kanada suursaadikuna, valvust eestlaste pärandust jälgimisel. Jutustatakse juhtumist mõndu aastal, kus venelaste esindaja ja juba teisel päeval pärast eestlaste surma kaks tunde jures pärandustomitu suures selgitamises, kuhu kadunud testamentis ei veerandi oma varast kodumaa asuvalaste lastele.

Kolmeveerand varandusest, mis koosnes pangasummadest, valas ja kinnisvarast, pidi jääma abikaasale. Kõik vastavalt Kanada päranduseadusele. N. Lihd oli volinik nõustus sellega, kuid protesteeris kinnisvara hinde vastu.

Tema teostas oma "asjatundjate" ühe hindamise ja need leidsid, et kinnisvara on 10.000 dollarit rohkem väärt. Leasik oli sunnitud leppima sellega, sest vastasel korral tulnoks anda küsimus kohtu lahendamise, mis järele kahtlusi tekitasid kinnisvare hulgaks ajast edasi ja oluks küllalt kulukas.

Pärast arvukalt läbirääkimisi pärandustomitu hoidjaga, advokaadi ja N. Lihdi voliniku vahel, mis kestis rohkem kui aasta, selgus, et Eestis elavate laste pärandi suurus on 20.000 dollarit. N. Lihd volinik nõudis selle koheselt väljamaksmist Kanada dollarites.

Leasik ja hoidjaga arvestades, et lastele oleks palju soodsam, kui neile saadetakse siit vastavas väärtuses soovitud esemeid.

Vastava järelepärimise peale tuli vastust, et seaisid pärjajad soovivad pärandust rahvas, nagu N. Lihd volinik nõudis.

Selle soov kohaselt pärandustomitu hoidjaga kirjutati välja vastava tsheki ja andis selle üle N. Lihd volinikule.

Pärjajad Eestis ei saanud loomulikult kätte seda raha Kanada dollarites vaid rublades. Seeläbi olis olu maha arvatud N. Lihd voliniku ta Kanada. N. Lihd pärandusmaks ja kohapealse asjaajamise kulud.

Kõik need on poolmõeldud teada ja võtavad rohkem kui viiosa sinna minevat pärandust. Antud juhul hoidjaga ja advokaadid arvestuste kohaselt Eestis elavad pärjajad võisid kätte saada sinise raha väärtuses arvestades, mille rohkem kui 1000 dollarit. Teoline pärjaja on N. Lihd.

Seda arvestades üks Toronto koguduse õpetajatest avaldas hiljuti arvamist, et tema kavatseb avalikult teatavaks teha, et tema ei võta enam oma hoidamistele pärandustomitu, kes elavad Eestis.

Väljavaratud juhul, kes testamendis on seisevõimulised oled, et pärjajal tuleb isiklikult tulla pärandust vastu võtma ja pärandust tuleb arva kasutada Kanada. Kui N. Lihd selleks luba ei saaks, siis järeleohetuse pärjajaks peaks olema mõni Kanada asuvalaste, organisatsioon, kogudus või mõni fond.

J. Madise surm

Lakewoods USA-s suri 15. jaanuaril iseseisvusena silmapaistev sõjaväelane major Johan Madise, olles saanud 72. aastaseks.

Major Johan Madise oli koolilapsena rahabaitus Eesti Vabariigi sõjaväelaseks. Ta oli Sojakooli 1. lennu lõpetaja ja jätkas kutselise õhukaitse karjääri. Kadunu oli pikema aja sõjavägedes ülemjuhataja kindral Laidoneri abid, et olid ajakirja "Sõdur" toimetajaks, E. V. sõjaväelane astashe Põltsas jne. Viimase sõja ajal ta teenis kindralinspektoris.

Major Johan Madise oli muide kaige noorem Eesti Kõrgema Sojakooli lõpetaja ja valdas viis võõrkeelt.

Arasatmist-talitus rohe rahva osatüki. Ta Lakewoods Eesti Vabariigi ühingu korraldusel toimus kohalikus eesti kirikus. Kadunu elis kõnele hindevalt kpt. Ernst Luebek ja LEVÜ nimel, kus kadunu oli aastaid eestimeheks, ütles järeleohetuse esimees Tamman.

Noor suusaataja Kanadas

Kolme esimese võistluse põhjal moodustati Lõuna-Ontario nurgamassuustajate meeskond. Sinna määrati ka Robert Skelland, kes võitis oma klassi Midlandis, tuli pärast hilinemist starti kolmandaks Gravenhurstis ja 30 km-s 14-ndaks "Muskokatoppel".

"Lahbatti" - lõpetati 15. jaan. Mosportis tuli ta 300 võistlejat üldkohutõttes K. Riikhoja, R. Santala, M. Ylisse ja W. Brooks'i järele viiendaks ja noorte klassis esimeseks.

Kanadalased on üle võtnud "Muskoka-toppel" rootslaste Vasa võit "Muskoka-toppel" ja võitis seekord oma enda eestlase ja ka varem - üht korral on võitjaga ühtu eestlane ja iga kord on umbes poolkuid eestlast "Kalevi" spordiklubis oma võtnud.

Eksamid

Kalifornia ülikooli (UCLA) lõpetas majandusteaduse alal Kabe, kes asus Santa Monica's tööle Rand Corporation juurde.

Chicago Art Institute lõpetas magistri kraadiga kujutava kunsti alal Jack Jürisson, kes on ka BS kraadiga arhitektuuri ja BS kraadiga kunsti alal lõpetanud Wisconsin ülikooli USA-s.

New Yorgi ülikooli lõpetas pedagogika magistrina Hele Kristin Leemest.

Toronto ülikooli lõpetas kunsti alal Laura-Ameerika riikide sotsiaalpoliitika alal BA kraadiga Viktor Lembit Preem. Ta jätkab õpinguid magistri kraadi saamiseks samal alal, kavatsedes end ette valmistada nende küsimuste spetsialisti kutsel.

Chicago Art Institute lõpetas magistrikraadiga kujutava kunsti alal Jack Jürisson. Ta lõpetas varem Wisconsin ülikooli BS kraadiga arhitektuuri alal ja BA kraadiga kujutava kunsti.

Hele Kristin Leemest lõpetas ülikooli magistriskraadiga haridusteaduse alal. Ta töötab New Yorgis Council for Children's Television's haridusalaas nõuandjana.

Inimröövid toppisid üle kuu ja pikku mehe väikeses pukausti, mis oli ühendatud elektrivõrguga.

Seoses hirmuga pantvangiks langutas seaks pealkavad paljud riigid ja nimekad endle alatiisid hukatusjäd.

SURMAOHVER TSOONIPIRIL

Nagu varem teatatud, mõrvad idasaksa piirivalvurid 5. augustil Itaalia vabaturajutju Benito Corghi. Kuna Corghi oli Itaalia kompani juht, kuhu verevõeti eelise suure pahameele Itaalia seltsimeeste hulgas. Nüüd pakus Ida-Saksamaa valitsus Corghi lesele 70.000 marka humanitaarse abiks. Itaalia valitsus lükkas selle pakumise kiirelt ära, kuna pakumise vastu ei saanud Itaalia diplomaatidele.

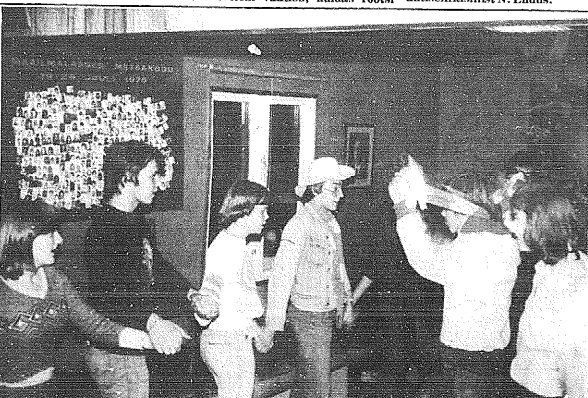
Nagu varem teatatud, mõrvad idasaksa piirivalvurid 5. augustil Itaalia vabaturajutju Benito Corghi. Kuna Corghi oli Itaalia kompani juht, kuhu verevõeti eelise suure pahameele Itaalia seltsimeeste hulgas. Nüüd pakus Ida-Saksamaa valitsus Corghi lesele 70.000 marka humanitaarse abiks. Itaalia valitsus lükkas selle pakumise kiirelt ära, kuna pakumise vastu ei saanud Itaalia diplomaatidele.

Uudiskirjandus

HANNO KOMPUS: KUSTU-MATU AALA KUNSTI JÄRELE. 240 lk. Teos sisaldab valikut Hanno Kompuse poolt avaldatud artiklitest. Hanno Kompus - arhitekt, kunstiarvustaja, näidendite ja ooperite lavastaja, kultuuririknik - oli üks mitmekülgsemaid ja sügavama haridusega inimesi keskseisva Eesti kultuuril. Ta artiklid sisaldavad nii filosoofilisi kui esteetilisi seisukohti Eesti kultuurilastele.

TIDSKRIFTEN ÖSTEUROPA. 1976 nr. 1. 22 lk. Toimetaja Olo E. Agari. Ajakiri on poole aastat eestlaste asutatud organisatsioonil Östeuroopa. Väljastatakse mittetööstuslikult häälekanjaga. See algab toimetaja Ignati üheskusega, tõlkida kaasa koitega. Jakob Swiecki vaade, kuidas rootsi

ajakirjanikud käsitlevad Ida-Euroopa uudiseid ja probleeme, lastes end petta kommunistlikele rezhimidele. Richard Appelbon kirjutab noorsookõnereist Varsavas juuni kuul ja võrdleb idasõnuse ning läänensõnuse käitumist ja vaatekõli. L. Gareynski-Gassowski kirjeldab "Poola Sabharovi" Stefan Kisilewskit saatust. Tõhegi Egon Lansky, kes nimetab ennast kommunistiks, viidab: Ma pole marksist. Alex Militsalt on kaks analüüsi ülevaade: Nõukogude riik ja kriis ning Nälga N. Lihd. Hakan Holmberg lükkab ümber väited, mille järgi praegune olukord Ida-Euroopas olevat "normaalne arengu tulemus." Harry Goldman kirjutab antisemitismist N. Lihdus.

Rajurid olid Metsakoduse tallinagris. Pildil mõned ringmängus "Ma sulle kosjad koidan". Vasakult: Aino Lepik, Mats Adamson, Lena Aaltonen, Jüri Söömägi Vello Hansen (Seab kaelaräiti), Epp Anderson ja Fredholm (Foto Mikk).

Kanister kotas talgi oma luupidamist, minister Arnoldi astus ametist tagasi. Tema järe-

Veel üks kõrg-hotell Tallinna

Tallinnas ehitatakse maa-alal uue hotelli ehitamiseks, mille ehitustööd juba algust. Hotelli ehitamiseks tahetakse alustada sel aastal. See hotell on juba ehitatud. Hotelli ehitamiseks tahetakse alustada sel aastal. See hotell on juba ehitatud.

Avarad on hotelli esimesel ja teisel korrusel paiknevad fuaad ja puhkeruumid, samas asuvad ka mitmesugused müügipunktid ja kõik muu, mis vajalik teinamiseks. Hotelli ehitamiseks tahetakse alustada sel aastal. See hotell on juba ehitatud.

Hotelli ehitatakse V. Kingisepa nime kandva ringmagistraali ääres A. Lauteri ja Lembitu tänava vahel. See paigutatakse magistraalile nii kaugele, et selle juurde saab parkida 75 autot, sealjuures on võimalus veel hotelli vastas asuval maa-alal parkida kuni 100 autot.

800 küllalt mahutav hotell tuleb 27-korruselise. Tornhoone jäävad kahele poole madalad, kolmekorruselise tiibhooneid. Üht neist on korrusel 100-kohaline kohvik, kus külastajate tahetakse meelelahutuseks pakkuda ka estraadiprogramme.

Korru kõrgemal asuvad 450-kohaline restoran ja veel korrusel on kaks suurt ruumid. Lembitu tänava poolt jäävate tiibade tulevad kohvik, teenustajate köök, administratsiooni ruumid.

Olümpiamängude ajaks kavatakse viimati nimetatud kohvik muuta pressikeskuseks, kuhu ehitatakse tõlke kabinid, kohtaladest hoiu ning teinud demonstreerimise seadme ja kõik muu ajakirjanike vajalik.

Mitmes paigast bussidega saabuvad küllalised suunduvad hotelli peasissekäigu kaudu. See järgi sõidavad bussid teisele poole maja, sealt viiakse küllalised pagas majandusliftidega vajalikute korrusele.

Hotelli külastajad hakkavad teenindama juba 15. juulil. Nii mahutatakse küllalisi. Lisaks neile monteeritakse kõrghoonele ka majanduslikult ja nilsama palju spetsialiseeritud ne. pesulite.

Toad on majas erisugused. On ühe ja kahe voodiga, on kahe- ja kolmevoodilisi numbrite. Neli-nurkse põhiplaaniaga tornmaja keskel asuvad liftid ja hotelli teenindajate toad. Nende ümber paiknevad koridorid lähevad ukseid küllaliste toa. pesulite.

14. korrusel on elanikele, sinna tuleb kahe elumala, ja bina kokku 100 küllalaja üheksaks teinamiseks.

Maja 26. korrusele projekteeriti kaks 40-kohalist lihtrektorit ja neli perekondlikeks koostöökohadeks elanikele kabinet. Samale korrusele ehitatakse küllaliste teinamiseks kaks sauna (lava, bassini ja avara eesruumi).

27-korruselise tornmaja kõrgus tuleb 97 meetrit merepinest. Selle välisplaanis kasutatakse dolomiiti, klaasi ja pronksivõrvi. Nii ehitatakse alumiiniumi. See ehitatakse hõlpsalt, sest pole eesialgu veel teateid.

Marie Under—viimne siurulanane

Artur Adsoni surmaga on alguse "Siuru" kirjandusgrupi koosseisust järele jäänud veetud vaid tema abikaasa — poetessi Marie Under. Surma lahi on lahkunud aastate jooksul Henrik Visnapuu, August Galil, Johannes Semper ja Friedebert Tuglas. Grupi "müstast lam-bake" ootust Johannes Semper, kes a. 1940 läks Eesti vallutajate teenistusse.

"Siurga" ühenduses tuleb meenutada aega pärast Eesti meenutamise, mil Eesti kirjandus oli stagnenud ja vajus hädasti värskeks. 19. sajandi lõpu värske romantiline kirjandus oli maad andnud realistlike kujutusele, mida laendades värske tulepungana "Noor-Eesti" liikumise.

Sõjaga oli aga kõik see entusiasm häbitunud ja paigaltin-tuhataks hakas grupp noor-maailma idealist-kirjandusni-mesi, kes a. 1917 lõi Siuru rüh-mituse. Rühma liikmed ei omanud sel ajal veel väljaku-lunenud kirjaniku pälet, kuli oled nad aga end vaitajana nud mitmel pool ilmunud vä-hemate kirjanduslike palade-ga ja luuletustega kui andrikid tulevikulimesed — välja ar-vatud Tuglas, kes oli juba rohu-nen ühtlult ja teoseid avala-nud.

"Siuru" rühma esivanjad. 1917. Vasakult August Galil, Henrik Visnapuu, Johannes Semper, (õhtiseri mudris), Artur Adson, Marie Under ja Friedebert Tuglas.

Siurulased tulid uusroman-tiemia, paisutatud fraseloo-giaga, sümbolismiga, sensua-lismiga ja uudeste vormidega. Efekt saavutati: kõik see erutas

ka teisi kirjanduslimesi, tek-tas proteste ja süüdistusi sen-satsiooni-otismises. Noored ol-d aga siurulaste pool ja peab ütleva, et Siuru albumid mõ-

jusid värskevandenud eesti kir-janduspõllul. See jättis omad jäljed ja siurulast said tun-nustatud loovad inimesed eesti kirjandusjoos.

Hj. Vaarmani mälestuseks

Hjalmar Vaarman suri ootamatult 20. jaanuaril Söderhamns 57 aasta vanuses. Ta oli sündinud kaluri perekonnas Viinistul, kasvatati mere — ja kalaelu õh-konnas.

Perekond Vaarmanid põgene-sid kodumaa 1940 aasta oku-patsioonist, asudes elama Soome Pirtti-aalale. 1941. aasta sõjasaarevi vattis Hjalmar oma Ermapataljo-ni dessantist Jünnida lahte, olles kohaliku ranna hea tundejana grupi tejujuhiks. Ta jätkas võitlusi kodumaa vabastamiseks ning siirdus sügisel tagasi Soome teenides seal maa- ja hiljem me-reevans.

Hjalmar oli kumulusid alati põnevad ja hädahõltsid ettevõ-ted. 1942 aasta talvel tegi ta näi-tekseks üksienda kalajale rehte too-kekelguga üle Soome lahe jää kudekivila. 1943 aastal läbi kaasa koos vendadega põgenike tolm-tamisel Soome. Sel ajal said pa-ljud kaasmalased üheskoos tema paadis ületada tormise mere teel vabadusse. 1944 aastal siirdusid Vaarmanid Rootsi ja jäid paadissa Stortjunga tur saarele Söderhamns, kuhu ehitati ka-lurimaja, sauna ja kuurid ning kahtatamine jätaks siin külmal. Kivisel Põhjalähe rannikul.

Kalurikutses ja merele on Hjalmar jäänud truuks kogu oma elu ajal. Viimasele aastaküm-nel on muutunud vaid püüdnud ja poordid moodasiks. Lõhenpõid saadit ja suurte lõherisadega ja saaki käidi kilpkaardiga too-mas.

Kaasmalased mälestavad Sind kui julget mereõhtijat ja huumoriküllast sõpra. H.K.

Kui kaugale on jõutud laulupeo eeltöödega?

GÖTEBORG (EPL) — Mis on Göteborgis v.a. matiku lõpul toimuva üldlaulupeo organis-erimise ajal juba ära tehnd? Va-stus selgub informatsioonist, mis pärineb peatoimikona viimasel kaasakult. Il on koordine ova-võtu osas selgunud, et seni re-gistreeritud (Stockh, Eesti Meeskoor, Stockholm Eesti Naiskoor, ELK Norrköping kog. segakoor, Göteborgi E. Meeskoor, Göteborgi E. Naiskoor, Bradfordi E. Segakoor ja Kansalis-Kuoro (Helsingist)) ühes andnud veel Peapiskopiku Kog. koor Stockholmist, Londoni Eesti Selti Naiskoor ja Borisi Laulrühm.

Majandustoimikonna infor-matsioonist nähtub elavare lau-lupee tulude ja kulude kohta, mida iseloomustab suur opti-mism ülejäägi näol 18 000 krooni.

Arstid ei suitseta

LONDON — Inglismaal ilmu-ajakiri "British Medical Jour-nal" avaldas nusi andmeid In-glaasi arstidest. Olles teadikud kahekümne aastase uuringe tu-lumustest, et pool kuni kolmandik suitsetajate suitsetajast surevad suitsetamise tõttu, on nüüd paljud lõpetanud suitsetamise.

Uurimuses vaadeldi 34.440 arsti suitsetamise harjumusi 1951. aastast kuni 1971. aastani, mil-li-nel perioodi vaadeldavast ar-stidest surid 10.072. Surimise suhe eluajaste suitsetajate ja mitte-suitsetajate vahel oli kaks ühe vastu. Selle 20 aasta jooksul, mil need uurimuste tulemused on avaldatud, on sigaretite suitse-tajate arv arstide hulgas vähe-nenud 99%-lt 3,6-le. Suitsetamise seos kopsuvähiga on selle uuri-mise põhjal t'esti kindel.

Teine laulupeo-näitus, Herman Talviku graafika, leiab aset Kunstimuseumis ja kestab 7. maist 31. maini. Talviki esitab umbes 50 tööd. Kunstiajaloolane Rein Rebas koostab ülevaate Talviku loomingust ja tegevus-est, mis on paljudel juhtudel kätte-saadav näitusel külastajatele.

Kirikukontserit toimub püha-päeval, 22. mail algusega kell 12.00 Kristine kirikus. Kiriku-kontserdi-toimikond on otsusta-nud paluda peapiskopi jutus-tama.

Teatrikoimikond testab, et näi-dendiks on Hugo Raudsepa ko-möödia "Veelivorst" ja näitju-hiks ning dekoratoriks Arnold Sirkel. Teatrietendust leiab aset reedel, 20. mail.

Noortetoimikond ei ole seni ve-alvaldanud lähemalt noortepäe-va ja peo süsustamist 19. mail. Kuid üldiselt, et eelised on teoksil, ja toimikond hoolitseb ise reklaami ja informatsiooni eest.

Tehniline toimikond nendib, et rongkäigusi on politsei nõusolek olemas, kuid marsruut on veel selgitamata. Orkestriga on kon-takt võetud ja suuline nõudelek-saadud. Tegemist on katsevase-orkestriga.

Laulupeo toimikond on asu-nud seisukohale, et laulupeo-kõnet, mida on tavatselt pidada kontserdisel, seakord ei ole.

Pidulitoimikond on ruumid rah-vapeaks "Rondos" kinni pannud, kusjuures on garanteeritud supe 500-le. Pidul toimub 21. mail, s.o. pärast laulupeo kontserti.

Rahvatantsutoimikond on astunud ühendusse eesti rahva-tantsurühmidega Rootsis. Nende osavõtt peaks peagi selguma. Rootsi rahvatantsurühm Göte-borgis on andnud nõusoleku lau-lupest osavõtuks. Rahvatant-seeltekandud toimuvad laulupeo kavas Skandinaavias.

Majutusloimikond on selgita-nud tubade saamist hotellides Tre Kronor, Öpälén, Europa j.t. Nendes leidub võimalusi üle 500 külalise paigutamiseks. Selgitamine jätkub. Toimikond saadab kooridele teated hotellidele, et nende hindade kohta ja ootab vastust hiljemalt 31. märtsiks.

Informatsiooni toimikonnal on üsna ulatuslik kava reklaamite-gemiseks rootslastele: artiklid kohalikus rootsi ajakirjanduses, eelregistreimine teadustajavieli, informatsioon Skandinaaviumi kaudu, kust informeeritakse rootsi ringkondi jne. Olevat vii-malus kasutada ka Göteborgi linna informatsiooni-väljaannet "Vårt Göteborg", mis ilmub värvustrüki (MR).

Laulupeo toimikond on selgitu-nud tubade saamist hotellides Tre Kronor, Öpälén, Europa j.t. Nendes leidub võimalusi üle 500 külalise paigutamiseks. Selgitamine jätkub. Toimikond saadab kooridele teated hotellidele, et nende hindade kohta ja ootab vastust hiljemalt 31. märtsiks.

Informatsiooni toimikonnal on üsna ulatuslik kava reklaamite-gemiseks rootslastele: artiklid kohalikus rootsi ajakirjanduses, eelregistreimine teadustajavieli, informatsioon Skandinaaviumi kaudu, kust informeeritakse rootsi ringkondi jne. Olevat vii-malus kasutada ka Göteborgi linna informatsiooni-väljaannet "Vårt Göteborg", mis ilmub värvustrüki (MR).

Laulupeo toimikond on selgitu-nud tubade saamist hotellides Tre Kronor, Öpälén, Europa j.t. Nendes leidub võimalusi üle 500 külalise paigutamiseks. Selgitamine jätkub. Toimikond saadab kooridele teated hotellidele, et nende hindade kohta ja ootab vastust hiljemalt 31. märtsiks.

Informatsiooni toimikonnal on üsna ulatuslik kava reklaamite-gemiseks rootslastele: artiklid kohalikus rootsi ajakirjanduses, eelregistreimine teadustajavieli, informatsioon Skandinaaviumi kaudu, kust informeeritakse rootsi ringkondi jne. Olevat vii-malus kasutada ka Göteborgi linna informatsiooni-väljaannet "Vårt Göteborg", mis ilmub värvustrüki (MR).

Laulupeo toimikond on selgitu-nud tubade saamist hotellides Tre Kronor, Öpälén, Europa j.t. Nendes leidub võimalusi üle 500 külalise paigutamiseks. Selgitamine jätkub. Toimikond saadab kooridele teated hotellidele, et nende hindade kohta ja ootab vastust hiljemalt 31. märtsiks.

Informatsiooni toimikonnal on üsna ulatuslik kava reklaamite-gemiseks rootslastele: artiklid kohalikus rootsi ajakirjanduses, eelregistreimine teadustajavieli, informatsioon Skandinaaviumi kaudu, kust informeeritakse rootsi ringkondi jne. Olevat vii-malus kasutada ka Göteborgi linna informatsiooni-väljaannet "Vårt Göteborg", mis ilmub värvustrüki (MR).

Laulupeo toimikond on selgitu-nud tubade saamist hotellides Tre Kronor, Öpälén, Europa j.t. Nendes leidub võimalusi üle 500 külalise paigutamiseks. Selgitamine jätkub. Toimikond saadab kooridele teated hotellidele, et nende hindade kohta ja ootab vastust hiljemalt 31. märtsiks.

Informatsiooni toimikonnal on üsna ulatuslik kava reklaamite-gemiseks rootslastele: artiklid kohalikus rootsi ajakirjanduses, eelregistreimine teadustajavieli, informatsioon Skandinaaviumi kaudu, kust informeeritakse rootsi ringkondi jne. Olevat vii-malus kasutada ka Göteborgi linna informatsiooni-väljaannet "Vårt Göteborg", mis ilmub värvustrüki (MR).

Laulupeo toimikond on selgitu-nud tubade saamist hotellides Tre Kronor, Öpälén, Europa j.t. Nendes leidub võimalusi üle 500 külalise paigutamiseks. Selgitamine jätkub. Toimikond saadab kooridele teated hotellidele, et nende hindade kohta ja ootab vastust hiljemalt 31. märtsiks.

Informatsiooni toimikonnal on üsna ulatuslik kava reklaamite-gemiseks rootslastele: artiklid kohalikus rootsi ajakirjanduses, eelregistreimine teadustajavieli, informatsioon Skandinaaviumi kaudu, kust informeeritakse rootsi ringkondi jne. Olevat vii-malus kasutada ka Göteborgi linna informatsiooni-väljaannet "Vårt Göteborg", mis ilmub värvustrüki (MR).

Laulupeo toimikond on selgitu-nud tubade saamist hotellides Tre Kronor, Öpälén, Europa j.t. Nendes leidub võimalusi üle 500 külalise paigutamiseks. Selgitamine jätkub. Toimikond saadab kooridele teated hotellidele, et nende hindade kohta ja ootab vastust hiljemalt 31. märtsiks.

Vanema ajaloo ümberhindaja

Tallinnas ilmus 1976. a. algul raamat "Höbevalge", mille au-toris on keeleteadlane, tõlkija, eeskirjajärg ja filmimees Len-nart Meri. Raamat ei anna kui-dagi välja teadusliku raamatu kuju, ei süstit ega käsitusviisi, kuigi on varutud paljude viide-tega väga laisadele allikatele.

Raamatu all-pealkirjaks on kogum: "Reisikirji luuletist ja muinashuulist". Ometi preten-deerib ta varasema eesti ajaloo täielikule teaduslikule ümber hindamisele. Ta rivistab uuteks teooriateks lugematu arvu seni tuntud, vähem tuntud ja ka seni tundmata ajaloolisi, arheoloogilisi, etnograafilisi, mitoloogilisi, keeleteaduse, laevanduse, maa-teaduse j.t. teadmisi nii eesti kui balti, skandinaavia, keskaia, kreeka, roma, araabia, novgorodi ja muudest aladest.

Üks Mervi põhilisest teooria-dest on, et praeguseni tuntud vii-kingite ajalugu on mitte ainult müüt vaid ka täis valesid, mida Lääne-Euroopa ristiust preestrid meeleaga levitasid. Viikingid, kes olid paganaadid, ei olnud sugugi mitte närvilised sõdajad, vaid neid on kujutatud, vaid laeva-sõitjatekõrre.

Uuemad lühid, Skandinaavias-tani Voiga suudeni, on tõesta-nud kaubateid, mis järvega ja jõgedega kaudu külgesid Lääne-merest kuni Araabiani. Peale mitmesuguste muude tõendite, nagu laevajäätide ajalugu j.t., peatendiks on hõbedad, hõbera-hade ja hõbe-ehete, leud. Eesti oli üks selle "hõbevalge", selle viikingite kaubateid, südamikke.

Sellel "hõbevalge" olid kauba-linnad, millest Lääne-Henrik ja teised ristiust kroonikud väiksid, seet nendel kõneles poleks nad ise olnud mitte "kultuuri toodjad" vaid selle hävitajad. Praeguse Tallinna kahal oli enne taanlaste-sakslaste tulekut (1219) juba kaubalinn nimega Revela või Kaleva (novgorodi kroonikaas Koloivan), mis ka ristiust tule-kuga ei hävinud vaid ainult va-litsev kirik tuus.

L. M. leiab, näiteks, et kuulus araabia geograaf Idrisi (1100-1165) koostatud maateaduslik suur-uurimus on Põhja-Eesti kohta harukordseid täpse. Isegi kohanimed on selles täpsus, et Idrisi kaardistamine pidi eesti keelt tundma. (Aga ta ei leia siiski, et see oleks olnud eestlane).

Väidab ka Meri: "Novgorodi sünniloos osalisustid nii soome-ugrilased, baltlased kui ka slaavlased". (Lk. 255) (Baltlased siin tähendab leedulaste-lätlaste

egalseluse. On Meri näidanud nende kahe raamatuga oma erakordset põhjalike teadmisi väga paljudel aladel. "Virmala-riik", näiteks, jutustab ka muasas mitmel leheküljel Kanaada polaaruurijast, kes oli sündinud 1888 Lääne-Eestis — august. Maasik. Uude. L. M. üheks erijooneks näib olevat, et ta "avastab" ka hiljaiselt eesti-lase, kes on olnud ühtlult maadeuurijad, meredel sõitjad, teadlased, rahuvasahelised kaupmehed jne. (K.A./ME).

Eesti noormees uppus Austraalias

SYDNEY (MK) — 2. jaanuaril uppus õnnetult endise Brisbane'i Eesti Selti esimehe Kordmobi poeg Edward, 24 a. kool oma lü-lasest sõbraga, Aasi Viskuga Brisbane'i lähedal Caloundra mererannal.

Edward Kordmobi jalutades oma abikaasaga ja sõpradest abielupaariga siia rietuses rannalival mudalas vees, kui järsku jaige alt kadus liiv ja kõik neli satutsid veetõmbes uppumiskohta.

Apphiitide reageris ühe 15 aastane austraaliaalane noormees, kellel üks korda naised veest välja tõmmata, kuid mehed, kes olid sügavamal vees, tõmmati

esivannalid).

Teine omaette teooria on Kaali järve kohale Saaremaale lang-enud meteoriid kohta. (Mis uueimate andmete järgi leidis aset kunagi ajavahemikul 568 ja 209 a.Kr.). Autor leiab tõendaid antiikkroonikaist ja paljude rah-vaste mitoloogiat, et see erak-ordine loodusnähe oli üle-euroo-palike tagajärjega, uute usumuste ja selle kohaste mi-toloogiate tekkimise näht.

Esimene Mervi teooria puhul olgu mainida, et üks varem il-munud populaar-teaduslik trak-taat, "Labi aastatuhandete" (Se-lirand ja Tõnisson, 1973), mis käi-sitab viimase-ajadest arheoloogilisi leide Eestis, tuleb süüalust, kuigi nõrgemal kujul samadele järeldustele — kõrgkultuuriline ja hästi korraldatud õhiskond Eestis enne ristiust tulekut.

Jääb oodata, mida "Höbeval-ge" ülesseatud teesidele järg-neb. Seni on juba ilmunud re-ntseid, mis võivad avaldada eria-ade tippteadustajale Eestis: kirjan-duskriitikult, arheoloogilt, füü-sikult ja etnograafil. Ainult ük-siküksimustest on seni avalda-tud kriitikat (Ants Viire — et-nograafi), kuid üht teesideseni seni avaldatud teinukoht võiks ise-lomustada kui — "võib olla".

Koguigi naut ühest suust näi-leivat kümnitust, et ka seni "Hö-bevalge" oma üksiküksimustes võiks osutada "luuleks", alls ometi tema ilmutamine on tervita-va nähe, sest ta sumit ajaloolasi ja teisi eestlasi oma seniseld teadmisi tõsiselt kontrollima.

L. M. sündis Tallinnas 1929 ha-riduse sai Berliinis, Pariisis, Tal-linnas ja Tartus. Temalt ilmus 1971 samuti tähelepanu äratanud raamat, "Virmala-riik värvaval", mis käsitleb Shetlandi saare soome-ugrilaste ja mille alusel tehti film "Veelinnurahas". Praegu on Soomes tegemisel uus ja põ-hjalikum film soomeugril rah-vast, mis on ka peamiselt rajatud Mervi materjalidele.

Erakordselt on Meri näidanud nende kahe raamatuga oma erakordset põhjalike teadmisi väga paljudel aladel. "Virmala-riik", näiteks, jutustab ka muasas mitmel leheküljel Kanaada polaaruurijast, kes oli sündinud 1888 Lääne-Eestis — august. Maasik. Uude. L. M. üheks erijooneks näib olevat, et ta "avastab" ka hiljaiselt eesti-lase, kes on olnud ühtlult maadeuurijad, meredel sõitjad, teadlased, rahuvasahelised kaupmehed jne. (K.A./ME).

Eesti noormees uppus Austraalias

SYDNEY (MK) — 2. jaanuaril uppus õnnetult endise Brisbane'i Eesti Selti esimehe Kordmobi poeg Edward, 24 a. kool oma lü-lasest sõbraga, Aasi Viskuga Brisbane'i lähedal Caloundra mererannal.

Edward Kordmobi jalutades oma abikaasaga ja sõpradest abielupaariga siia rietuses rannalival mudalas vees, kui järsku jaige alt kadus liiv ja kõik neli satutsid veetõmbes uppumiskohta.

Apphiitide reageris ühe 15 aastane austraaliaalane noormees, kellel üks korda naised veest välja tõmmata, kuid mehed, kes olid sügavamal vees, tõmmati

veekeerises kaugemale ja nad uppisid.

Eel Kordmobi oli elukutselt si-sekorderator ja alles hiljuti abiellunud. Võttis populaarse noormehena osa kohapealsest eesti rahvatantsurühma tegevus-est ning koos balti noortega nende ühistest aktiivsustest.

• Eksamid

Toronto ülikooli kaubandus-fi-nantsosakonna lõpetas BC kraa-diga Lea Mary Kõiv.

Yorki ülikooli Torontos lõpetas psühholoogia alal BA kraadiga Riina Jõala-Leibez.

PÄRLAGERKVIST:

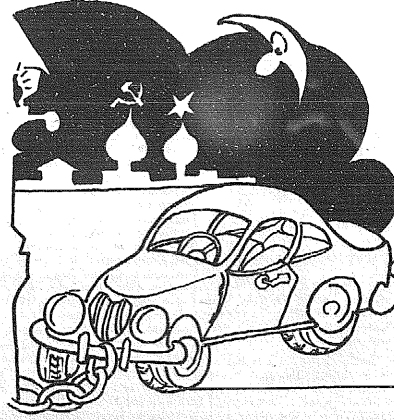
Kõige ilusam on hämariku algel. . .

Kõige ilusam on hämariku algel. . . Kõik see armastus mis laub taeva paelal, on siis kogutud ta tuhmil valgusse, üle ilma, üle maa ja majade.

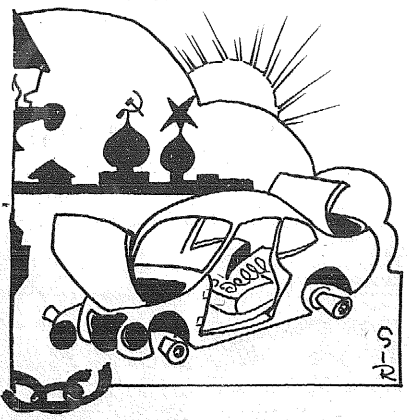
Kõik on õrnus, kõik kui käte pehme paitus, Jumal ise rannad kaugustesse haibitus. . . Kõik on ligidane, kõik kui kaugel kaenaks, Kõik on inimesele vaid antud laenuks.

Kõik on minu, kõik kui saab minult võetud. . . Ouge peatselt saabki kõik muult võetud. Puud ja pilved, maa mil käin ja veed — ihuüksil algan oma jäljetamata teed.

Rootsi keeltest: Sylvia Airik-Prüha

Moodne tehnika tungib ka N. Liitu. Autoajastu teeb tohutuid edusamme. Näide iseteenindamisest.

Leedu ...

Alg. lk 1

Pika ja piinarikka halguse tagajärjel laikus meist minu armas mees, meid kaalis ja vanaisa

Aleksander

Luup

Sünd. 18.10.1906

Surn. 28.1.1977

Sügasvas leinas

MEETA

ANTS, DOROTHY

SALME, GUNNAR

VAIKI

LAPSELAPSED

Matusealatuks toimus laupäeval, 5. veebr. kl. 13.30 Matteuse kalmistu kabelis.

Head sõpra

Aleksander

Luup'i

mülestavad

TOIVO ARULA

abikaasaga

AUGUST KORJU

abikaasaga

JAAN MALLA

abikaasaga

AUGUST TÕNNISOO

abikaasaga

VALTER TOMINGAS

abikaasaga

KRISTJAN VILEPILL

abikaasaga

ALEKSANDER UUSLAID

perekonaga

BERNHARD VALK

perekonaga

ENDRIK VALK

perekonaga

KRISTJAN SIMSON

Kallist unustamatut issa ja vanaisa

Johannes

Voldemar

Karineeme

Sünd. 18.9.1889 Seljal

Surn. 26.1.1977 Bankerydis

mällestavad sügasvas leinas

POEG

abikaasaga

POJAFPOEG

Manalase varisenud liiget

Ferdinand

Olt'i

mällestab

EESTI PENSIONÄRIDE

ÜHING GÖTEBORGIS

Igavikku lahkunud armas

Major

Juhan Madise

Sünd. 9.7.1903 Eestis

Surn. 14.1.1977 Lakewoodis

Mällestab sügasvas leinas

VEND

perekonaga

Kaunis mällestuste kullas elad
Sa edasi!

Vene ...

Alg. lk 1

traditsioonid ja jätkasid võitlust vabaduse eest sõna ja sulega. Kui ballastite protestatsioonid õhendasid Helsingi konverentsi, leidsid need sündmused vastukaja Kongressis ja ka ajakirjanduses ning eriti veel, kui president Ford kutsus Ida-Euroopa põgenikrahvast esindajad enda juurde, et vabadada oma eksitust, tekitas see suurt pahameelt N. Liidu juhtkonnas.

Hakati ründama põgenikele avalikult. Rahvusvahelise punavõrgu kaudu kanalisati venelaste artiklid teinud ajakirjanduses, tv-s ja raadios, sõidatades ballastit ja teinud äärmuslike natsidega koostööd ja sõjakuritegude.

Vikimise kõnele järgnesid sõnavõtted teiste rahvaste esindajate. Avaldati arvamist, et kuigi ballastid ei ole veel võitlust vabaduse eest, ei saa heaks kiita, teoks siiski püüda selgitusele, millistele olukordadeks need asjad leiaksid.

Kui praegu tegeleb ajakirjandus "natsidekuritegudega" otsestest, oleks viimase aeg, et hakata otsima ka kommunistlike kurjategijaid.

Pandi kõigile sümbolele vastava tõendmaterjali kogumiseks kommunistide hirmutegudest, et need esitatakse Kongressile tuleval aastal kavatseliseks saata. Isest, rahvaste delegatsioonid Carteri juurde, et teda olukorrast vaigustada.

Jaapanis on Chicagos ees nähtud pressikonverentsi vastava informatsioonide andmisega ja sõltudes järeleandmisega. Kõik see aga nõuab tšed ja avaldusi loobust, et lga rahvusgrupp täidab oma kohust, organisatsioonid kaastööd oma rahvaskasialist suures ulatuses.

Edasi juhtis Vikimise tähelepanu teisele N. Liidu aktsioonile pagulashiskomise koostööd nõrgendamiseks välisvõttes.

Vastava kultuuri ja kunsti vahetuse lepingu raames, on valitud kooperitud kodumaalet siia igasuguse kunstmärgi, kommunistide, kirjanike ja muud kultuuritegelaste, et oma kunsti alustutvada. Kuid nende hulgas on ka palju neid, kes saadeti siia teiste ülesannetega, et pehmeda põgenike võitlustest inimõiguste eest.

Kahjuks on paljud rahvuskaaslaste ja isegi mõned juhtivad tegelased lahkunud endid pehmeks riiklase osavale punapropagandistide poolt, mistõttu on praegu lüü püüdnud tegevasti lõhestada rahvusvõitlust pautavais küsimusis.

Edasi märgiti sõnavõttes, et punapropaganda aparatuur ründab eestkäit põgenike sõjaveteranide organisatsioonide, nüüd on rünnakuteks jättes ka muudatuid neid teiste rahvuslikult õhitud. Seda arvesse võttes tuleb veel valvel olla ja organisatsioonid ühiselt vastustamiseks. Meie süüetunnetus on puhas ja see peab andma meile jõudu ja julgust vägivalda valele vastustamiseks.

Koosolekust võtsid osa kolme balti rahva, ukraina, valge-vene, idasaaksa, serbia, kroaalia delegaadid. (VES)

M. Jürma ...

Alg. lk 1

Kangro teatavaks tuli, üteldakse, et Mall Jürma on teinud suure töö eesti kultuuripölli kritika ja eesistina ning rahvuslike aadete eest võitlejana, võideldes sõnas ja kirjas eesti kirjanduse ja raamatututvustamise ja mõistmise eest nii omal ajal kodumaa kui ka paguluses, omamisel ja rahvusvahelisel foorumil.

Juhtit tähelepanu ka Mall Jürma panusele välis-Eestis natsilikumismise ja osavõtuks rahvusvahelistest konverentsidest, ennekõike aga Balti Naiste Nõukogu ja Eesti Naisliidu töös eksiilis.

Ka on ta järjekindlusega võidelnud rahvuspoliitiliste põhimõtete eest, mistõttu tema panus on meie kultuuri-salvele olnud külluslik ja kõrgelt hinnatav.

Aplausiga vastu võetud teatamiseks järgnesid tänusõnad laureaadit Mall Jürmat.

E. Maja ...

Alg. lk 1

Leo Moisi kirjeidaski raaskus, mis viimase ajal tekkisid Eestis sõjaväelaste meeldiva misega pärast perenaise ühenduse Pärtna lahkumist tervilike põhjusi. Meeldivad kaandaid ütlesid ära. Siis lahendati probleem sellega, et Elmar Pettai katekorras oleks aasale nime, mis oleks ka omonomiks. Ta oli aga juba paart kuu pärast sunnitud lepingu üles üttema, kuna ootus sõrmleht raskes personali saamise.

Eesti Maja juhatus võitis kontakti Eesti Maja Kõrvalga, et see etelaua haldamise üle võtaks, nagu see tolmus vanas Eesti Majas. Kiubi kaalus asja, kuid leidis, et personali saamine küsimus on ülepääsmatu ja loobus. Et soodus oleks organisatsioonidele, et saadaksid ruumide kasutamist, eraldi klubi siimadest 10.000 krooni üldise subventsiioniks nendele.

Kes ei saanud asja oavaltisuse toetust, kuidas see praktiliselt hakkab toimima, ei ole veel täpsustatud. Tehniline kõik on valjatoetatud ja tehakse teatavaks hiljem.

A/S Eesti Maja kuulutas sõnumit, et koha välja ja oleks sobivad lahkud ka arvastil, end tulemusteta. Siis saavutati kontakt Soome Maja ökonoomi Magnus Landströmi, kes pärast kaalumist avaldas välisolekut ka Eesti Maja juhtkonnale korraldamiseks. Temaga saavutati kokkuleppe järele rendid A/S Eesti Maja temale seitskondalised ruumid kuu eestidele.

See ajava, et professionaalselt korraldada eestiseid tegevusi. Kõik see ajava, et professionaalselt korraldada eestiseid tegevusi. Kõik see ajava, et professionaalselt korraldada eestiseid tegevusi.

Kasutamiseesõigus on garanteeritud eestil organisatsioonidele, et koha välja ja oleks sobivad lahkud ka arvastil, end tulemusteta. Siis saavutati kontakt Soome Maja ökonoomi Magnus Landströmi, kes pärast kaalumist avaldas välisolekut ka Eesti Maja juhtkonnale korraldamiseks.

Et ökonoomil oleks selgus ruumide kasutajate eestilisele iseloomust, tuleb kasutajaliit majavanemate vastav teadmisel. Nagu öeldud, on tähtis, et reserveerimistulemused kiitlalt aegasti, sest juba kimpandud ruume ei saa kasutada.

Eesti Maja tulevad alalisel eluolul. Võibolla ei olegi nad nii usaldatavad vaba, demokraatliku ja lahtise kultuurilise hoiaku pooldajad, nagu nad tahavad lasta ennast paista.

Argem usaldagem riigimehi, nad on ainult inimised.

Soome ...

Alg. lk 1

palju üle viisakuse ja heaamehlikku koostööd pürid.

Johni sõjaväelaste korraldajate juures, leidis seega lepingu vaimuga vastutust üle tendents, lohe teooria ja praktiline vahel.

Nähet kutsutakse ka "soome-stuudiumiks". See on valm, mis kinnitab mõtte "kõikjal - päale Soome kirjutab. Harvadelad biadeti pealotmetaja Jan-Magnus Jansson The Washington Postis 15. augustil 1978. "Ei ole õiglane lüüadada mõningate marginaalsete nähtetega üldiste joonte arvel". ütles ta. "Võidakse avaldada küll kahtlusi, et hilumisevõn.

"Päevast Ivan Demisovitshi elus" ei ole näidatus Soomes. Ent kui tähtis see on võrreldes sellega, et õitsev põhjamaal demokraatia ei eda viimilõpeline rahva juures, kes on läbi elanud sõja ja sõjajärgse raskuse?"

See on ümra omapärane näitus: pealotmetaja, kes avalikult deklareerib, et vaba informatsioon on marginaalne. "Õitsvat põhjamaal demokraatia", kes oleks piiratud väljendusvabadus, ei ole üldse olemasgi, see on võimatu.

Keskseks ja Janssoni puul ei ole sügav küsimus sellest mis on õige või vale, vaid nõnda nimetatud "reaalpoliitikat".

Järvi nimetab hulga juhtumid, kes inimõigusi ja Helsingi deklaratsiooni on rüüdnud läbi Euroopas, ms. ka automaatselt Soome rovide arvat keeldu sõita Soomes Nobeli rahuhuudna vastu võtma.

Järvi jätkab: "Slin ongi meil lähtekohat anekdotid, mida räägitakse. Anekdotid Moskvas teadlase, kes sal teada, et teda ei saa luba, da välismaale 15 lähema aasta jooksul, kuna ta tundis liiga palju nõukogude teaduse saladusi.

"Ma ei saa ja tunda mingit salastust", välis ta "meie olemis juhtumid, mis vähemalt 15 aastat maha jäänu". "Just see ongi aaladus", oli kõigutamatav vastus.

On ilme, et Helsingi lepingu suurepärase informatsiooni ja mõtete vahetamist puudutavate arutelu, mis ei olegi nad, et rakendamine mitte ainult eestlastele, vaid selle tead tegelekult võimnaks sama lepingu tees mittevahesegamist.

Võibolla oli Neue Zürcher Zeitung juhtkirja kirjutajal õigus, kui ta kutsus Helsingi dogmatistid, et oleks siin, et saavaks näleaks teeklemise sõna vabadus esineb dokumendis tihti, kuid sõna tõeline süda on ära langenud.

Võibolla on meil olnud liiga suur usk allkirjutatud riigimehlikele, et võibolla ei olegi nad nii usaldatavad vaba, demokraatliku ja lahtise kultuurilise hoiaku pooldajad, nagu nad tahavad lasta ennast paista.

Argem usaldagem riigimehi, nad on ainult inimised.

Stockholmi...

Alg. lk 1

Toomas Tuulse juhatusel kahe lauluga. Jaan Seim mängib flöödi sonaadi flöödile ja klaverile - klaverisaade Hilma Nerpe-Mossin. Stockholm Eesti Meeskoor Rein Tuuba juhatusel esitab kaks laulu. Kontserdi lõpetavad Naiskoort ja Meeskoort ühendatud segakoorina, lauldes Miina Härma võitust. "Veel kaitse kange Kalevi". Juhatab Toomas Tuulse.

Pääsmete eelmõitlik kontsertakutusele toimub Eesti Majas Rahvusfondis ja Kultuuri Koonides talistall bürootundidel. Et vältida tülikat sabasseismist aktuse päeval Kontserthoone vestibüüis - hankige pääsmed aegasti eelmõitlik!

Märkige ära ja pidage meele: Eesti Vabariigi 59. aastapäeva piduliku kontsertakutuse Stockholm korraldatakse Kontserthoone suures saalis pühapäeval, 20. veebruaril. Augus kell 19 päeval (kell 18.00) Korraldab Eesti Rahvusfondi koostöös teiste keskorganistatsioonidega. Kõik on südamest teatundud - nii noored kui vanad!

Seabrookis New Jersey osariigi USA-s sünd. 15. detsembril Mare Erlane, sünd. 1. märil 1906 Eestis.

Ameerikast

ETTEVALMISTUSED on kongressi ja välisministeeriumi asutuses käimas USA (USA informatsioonigaentuur) ilki-deerimiseks, nälele sellele senil alimud Vates of America (Ameerika HÄ) muutuks lse-seivaks ringhääletus ja muu informatsioonigaentuuris kandidid ole välisministeeriumi vastavaile oskasmale.

MEETJUNILISTE EKSPERTIDE komisjonis asus selu-kordide, et n.n. seainfantsu vastaslele süstimis tuleks jätkata tingimusi, et vaktsineeritavale võimalike kravalektidele eest hoiatatakse. vaktsineerimise kaitselast paljude haigusjuhtumite pärast senil vaktsineeritud 40 miljoni ameeriklase seas.

UUS PÖLLUTÖÖMINISTER Bob Bergland teatas, et tema eesimeseks sammuks on esitada Kongressile ettepanek suuremat osatulek, et majajoonid gavarade koomiks hädalu-kordade jaoks. Vili salataatase farmierte juures, mitte suurtes ladudes.

GALAUPI RINGKISIMISEL kütis 38 prota. vastatuleks haks presidenti Fordi ametiajast, viimast, 20 protenti avaldati arvamist, et Ford läheb ajalauku "keekspresidentendina".

ESINDAJATEKOGA JUHD pooldavad valituse seisukohta, et ametist lahkuvale välisministeeriumi trile Kissingerile tuleb ka edaspidiseks jätta tema praegu oleva hukatuse salateenistuse ametnik noli, kuna Kissingerit tahetav surmata poliitiliste vastaste poolt.

TERVISHOOLU HARIDUSE JA HEALOLU minister Joseph Califano teatas, et ta on abordineerimise vastane ja ametisse asudes hakkab aktiivselt võitlema selle vastu, et riiklike suunamised kaaluvad tervishoolealustele poolt abordineerimise kaudu katmist.

KONGRESSI EELARVAKO-MITEE avaldas andmed, et mitmesuguste sotsiaal-abindudega on 12 aastat jooksul vaeuses olnud perekonkade arva USA-s 9,1 miljoni viidud alla 15 miljonile.

ROCKEFELLER teatas, et ta nõud 68-aastasena ja pärast 35 aastat pikrust 100d riigi ja ühis-kondlike asutustes läheb täielikult eralelu.

Indiaani abielu eestlasega

TORONTO (VE) - Pastor Kalari lauldas Toronto eesti baptisti kirikus eesti noormehe Toomas Hoppe ja indiaani neiu Daisy Suinavast, kes mõlemad töötavad haridusnõukuna Fö-hja-Ontario koolides.

Toomas Hoppe on eestlaste hulgas tuntud, kuna ta esines aastate eest Torontos andma viituli ja klaverimängijana, mida ta ka praegu tegevat.

Indiaani naine sündis Big Trout Lake ree indiaanlaste suguvõsa, kelle hulgas ta on esimene ülikooli lõpetaja. Ta on töötanud mitmel alal, vahepeal ka lennustjuurdeasena, nõud aga koolides haridusnõukuna. Ka noormehe töötab indiaanlaste koolides.

Teadaolevalt andmeid on eest lastikordne juhtum, et eesti noormees, kes töötab kaugel põhjases indiaanlaste keskses, tuleb ühe kohaliku indiaanlasega. Pruudi vanaisa on olnud sügava ru peitlik, praegu on selleks ta onu.

Surreys Briti Kolumbias Kanadas sünd. 15. detsembril Vabadussõja veteran kapten Ottomar Niggl, sünd. 10. novembril 1888 Kuressaare. Torontos suri 18. jaanuaril Ellisabeth Vassil, sünd. 13. nov. 1891 Läänemaal.

77 De alla flesta som äker bil till jobbet, äker ensamma. Om hälften av dessa äker med en kompiss - eller kollektivt - skulle vi spara bensin för hundratus miljoner kronor om året!

Sluta slösa energi!

• Pressi-tsitaate

STALINI VARJUD

Rootsi raadio programm "Õppen kanal" arutati aktuaalselt probleemide Ida-Euroopa riikides. Selle puhul kirjutab Stig Ahlgren ajalehes Svenska Dagbladet:

"Küsitajad tahaksid saada andmeid opositsiooni asja ja tuguvuse kohta idariikides. Miks kardavad valitsused paarisada harrastat või küpatat streikivaid tootli, miks nad ei lasku vaidluse, vaid vangistavad oma vastast? Küsimus oli väga raskel. Me loeme sealtsest parlamentidest ja ametiühingutest ning usume, et need sõnad tähendavad seal sama kui meil.

Oideti ka uudishimulikud Poolas vangistatud tootli saatuse suhte. Nad on vangistatud, neid on pühinat, nad kaavad oma töö, nende perekondi küsitakse, nende lapsed ei saa haridust.

Rezhim reageerib alligilistele ja närvilistele, kuna miljonid inimesed on opositsiooni valitsusega ja sumpatiseerivad rezhimil arvustajatega. Juhtivad isikused saadetakse samuti närvilise, kuid vaikivad ettevaatuse mõttes. Iga neid rüüdnud asub nimelt künnelduhandide nõukogude sõdureid, kes on valmis tegevusse astuma, kui keegi kaotaks purustada uusjalastik-kõrset.

Idariikide opositsionäärid tahavad suvel Belgradi konverentsil aidata kaasa ida ja lääne koostöö purunemisele, vale pingevähendamise poliitika lõppemisele.

USA JA ÄRID MOSKVA

Eestlased küsivad üha rohkem, kas ameeriklased ei mõista üldse, et kaubavahetus N. Lõduga aitab ainult tugevdada potentsiaalselt vastast. Toronto Vaba Eestlase kommentaarid selgitab:

— Kaittemata ei ole ameeriklased nii rumalad, et nad ei talpaks, kust poolt tuuledu puhuvad, kuid ameeriklased maksab üks põhiline kirjutamata seadus, et "business" tegemisel on kõik lubatud. Või nagu mainis omaaegne Ühendriikide kaitseminister C Wilson, kes varem oli olnud General Motors'i president, et see, mis on hea General Motors'ile on hea ka Ameerikale.

Ning selles suunas need asjad arsevad. Seada suunda ei suuda muuta need mõned tagasioliidud idealistlikud sõnavõttud, mis vahetevahel pääsevad Liitunud Rahvaste Organisatsiooni komisjonide ja idukoosoleku ette. Faktid aga kinnitavad, et praegu ohtuataks Moskvasse suurt hoonete komplekti, mis kannab nimetust Center for International Trade.

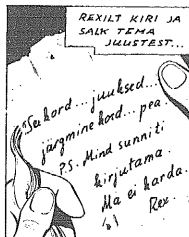
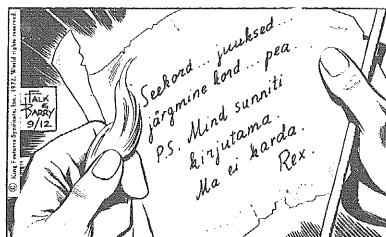
Selles higelhoones leidub kontorruume 200-le välisfirmale, kaks hotelli, kauplused, konverentsisaalid ja lobistuskohad. Ning hoone ehitamiseks annavad ameeriklased oma tõhusa abi.

Nii on ligemale 32 ameerika firmat müünud venelastele juba 60 miljoni dollari eest mitmesuguseid ehitusmateriale ja varustust selle hoone püstitamiseks. Ühendriikide firmadest on eriti energilised selle projekti jaoks Occidental Petroleum, mille president Armand Hammer tegi ära juba Leningas.

Praegu on Moskvas 22-el Ühendriikide firmat oma esinduse ja nende arv kasvab pidevalt. Äri on äri ja see vötab venelastega veelgi suuremad mõtted, kui ameeriklased valmis ehitada Moskva Rahvusvahelise Kaubanduse Keskuse.

Unustatud on kirjanik Alexander Solženitsini hoiatust, et lääneldud müüvad venelastele ka selle tüki ploomikõrget, millega venelased nad üles poovad.

Fantoom

Televisioniprogramm

TV : Onsdag

ONSDAG 2 FEBRUARI

TELEVISION 1

Skoil-TV:
0.00-9.40 TV-teater for melianstadiet. Den blomsterdind nu kommer, 4k 4-6.
9.45-10.05 Klotet, 4k 1-3. 11. Bäst och sämst.
10.10-10.55 Melaniteater: Den unge W:s nya lidande. Del 2.
11.30-12.00 Por favor 3.
Skoil-TV:
12.20-12.40 De båda världskrigens

tid, 4k 9. 1. Mellankrigstiden - 20. tal.
12.45-13.10 Under Davids stjärna, 4k 4-6. 1. Jerusalem - en helig stad.
13.10-13.40 Halvtem: Svanen som försvann.
Resen till Spetsbergen.
13.45-14.20 Mark is ill.
14.25-14.55 Meddelanden.
15.00 TC-nytt och väder.
15.05 Vår fantastiska värld. Vid jordgloben: Arne Weise. 1. Att bygga sin egen racerbil. 2. Ar 1817 konstruerades cykeln. 3. Om cykelböll. 4. Richard Rattigård.
15.30 Sveriges magasin.
15.40 Det kinesiska äventyret: Hur Yukong flyttade bergen. 9. Från ett oljedistrikt.

21.00 Konstverk berättar: Mat. Om hur olika tidens konstnärer i ex Chagall och Braques målar mat kätär Ernst Lagercrantz.
21.00 Aktuellt och väder.
21.30 TC-nytt.
21.35-21.55 En trycksak i färg. Några filkor från Textilgruppen i Stockholm arbetar med ett stort beställningsuppdrag på utsmykning till ett förelägg. Efter långa diskussioner, ideisker och arbetsprover är gruppen till slut eniga om färgskala och motivval. Vi ser några av de färdiga arbetena på plats.
Textad repris 3.2 kl 18.1 TV 2.

TELEVISION 2

10.00-17.00 ca Allmänpolitisk debatt från riksdagen. Kommentator: Gunnar Palm.
17.25 TV-nytt och väder.
17.30-18.00 Sagostunden. Hans Strådt läser Klarbärskäskat av Edith Unnerstad och Ur en kos dagbok av Bengt Welgers.
18.20 Färg om framfsten. Textad. Fti. rullande bibliotek. I detta program ges ett exempel på hur man gör förbättra bibliotekssituationen i en

kommun med en bokbuss. Exemplet är Ljungs kommun i Småland, som är vidsträckt och till stor del glest befolkat.
18.50 Familien Ashton. Del 34. Så älskade vi varandra.
Juli 1943. John Porter är tillbaka i sitt civila arbete igen. Där träffar han en man som känner till förhållandet mellan Margaret och Michael.
19.20-19.30 Regionala nyheter. Syd-nytt, Västnytt, Mittnytt, Nordnytt.
19.30 Rapport med väder.
20.00 TV 2 teatern: Moss och människor av John Steinbeck. Svensk bearbetning: Vibeke Bolinder, Birgitta Bernholm. Börje Ahlstedt, Urban Sahlin. Regi: Börje Ahlstedt.
20.10-20.20 Den blåsta natten. De två uppgjorda av möss eller människor, går ofta om intel", säger Robert Burns i dikten som gett namn åt Steinbecke berättade roman om de två krigsrandande lantarbetarna Lennie och George.
20.20-20.30 Den amerikanska landsbygden under 30-talet. George och de smidare har fått arbete på en farm. De lemnar djärva framtidspanor, men det slutar i katastrof.
21.40 Kvällsöppet med TV-nytt och väder.

TV : Torsdag

TORSIDAG 3 FEBRUARI

TELEVISION 1

Skoil-TV:
9.00-9.20 På Gotland och Öland, 4k 4. Tjelvarstär.
9.45-10.05 Klotet, 4k 1-3. 11. Bäst och sämst.
10.10-10.25 Basketkolan 4, 4k 4-9.
10.25-10.40 Klotet, 4k 1-3. 11. Bäst och sämst.
12.20-12.40 Privet 2.
Skoil-TV:
12.45-13.05 Hur mår jag? 4k 6. 2. Ibland kan jag inte somna.
13.10-13.30 SocialKapital: Problem i världfärd. 2. Karl Gunnar Karlsson 88215-0881.
13.35-13.55 Naturvetenskapligt magasin LL-1. 1 "Keminis mystiska värld".
13.50-17.00 Halvtem: Nu skall vi titta på rådjur.
Folke Jönködöaren.
17.55 Meddelanden.
18.20 Färg om framfsten. Textad. Fti. rullande bibliotek. I detta program ges ett exempel på hur man gör förbättra bibliotekssituationen i en

TELEVISION 2

10.00-17.00 ca Allmänpolitisk debatt från riksdagen. Kommentator: Gunnar Palm.
17.25 TV-nytt och väder.
17.30-18.00 Sagostunden. Hans Strådt läser Klarbärskäskat av Edith Unnerstad och Ur en kos dagbok av Bengt Welgers.
18.20 Färg om framfsten. Textad. Fti. rullande bibliotek. I detta program ges ett exempel på hur man gör förbättra bibliotekssituationen i en

13.30 Sveriges magasin.
13.30 Finns det människor i Kuma? Om behovet av "vanliga människor" i socialt arbete - och ett experiment med "beredskapsfamiljer" i Kuma, Örebro.
13.40 Om "Om" för vuxna. Textad. Infor barnprogrammet på lördag tar professor John Lind upp hur det är att vara barn på sjukhus.
20.10 Arvingarna. 4. När några reser...
Sänds även 6.2 kl 17.10.
21.00 Aktuellt och väder.
21.30 TV-nytt.
21.35 Sportextra.
22.05-23.10 En stad i slutet av vägen. 4. Äventyr på vägen.

TELEVISION 2

17.25 TV-nytt och väder.
17.30 Sagostunden. Hans Strådt läser Hexadronen av Bill Peet.
18.00-18.20 En trycksak i färg. Textad. Några filkor från Textilgruppen i Stockholm arbetar med ett stort beställningsuppdrag på utsmykning till ett förelägg. Efter långa diskussioner, ideisker och arbetsprover är gruppen till slut eniga om färgskala och motivval. Vi ser några av de färdiga arbetena på plats.
Textad repris 3.2 kl 18.1 TV 2.
19.20-19.30 Regionala nyheter. Syd-nytt, Västnytt, Mittnytt, Nordnytt.
19.30 Rapport med väder.
20.00 S9 och rum. Ett program om konstruktören Lars Eken och hans konstruktioner i trä och plåt av Anders Wahlgren.
20.30 Nu är det dax för skådespelerskan Gunilla Åkesson att presenteras av Stellan Sundahl i en alldeles egen show. Gunilla Åkesson berömd som lyrik artist, men har på senare tid blivit mer känd som revyartist. Malmö.
21.00 Års en kvinn... Men en, som är stor och stark. Ett möte med Berit Ås, en av kvinnorna i det norska Stortinget, som gjort sig känd för sitt orädda och personliga sätt att agera.
Sänds även 12/2.
21.40 Kvällsöppet med TV-nytt och väder.

TV : Fredag

FREDAG 4 FEBRUARI

TELEVISION 1

Skoil-TV:
9.00-9.45 Fölmunkspak, 4. 2. gymna. 4. En kortförm: Moa, Myten och Robban.
10.00-10.10 Tviten 18.4k 2.
10.10-10.40 Switch on 18.4k 2.
10.45-10.50 Teater för lästadiet, 4k 1-3. Rödhuva - en barnballet

av Ivo Cramér.
12.50-12.50 Det gäller arbetslivet, 4k 1-2. gymna. 2. Nette och Gunilla.
13.00-17.00 Halvtem: Teatern i hat, ten, musiken i flickan.
17.25 Tapahumla. Aktuellt för finsk-språkiga.
17.55 Meddelanden.
18.00 TV-nytt och väder.
18.05 Fjäll. I tredje och sista delen av Mr Kristianssons film om fjäll får vi uppleva sommaren och hösten i fjällvärlden.
18.30 Sveriges magasin.
18.30 Hennes värld far. Engelsk långfilm från 1963.
21.00 Aktuellt och väder.
21.30 TV-nytt.
21.35 Rytmd ad Libitum. Ett trumpet för television av Egil Johansen, Kristian Nathanaelsen och Ardy Striver.
Repris från 9.8.75.
19.20-22.40 Lenny Bruce. 1971 presenterade TV i en serie om den amerikanske komikern Lenny Bruce. Jarl Kulke spelade huvudrollen som Lenny Bruce och serien om Bruce var en undersökelse som bröt med alla invanda regler, som checkerade och skakade sin publik. Harald Westman och Keith Bradfield har gjort en ny upplaga av serien och den sänds nu tre fredagar i TV 1.

TELEVISION 2

17.25 TV-nytt och väder.
17.30 Sagostunden. Hans Strådt läser Alexander av Martha Sanders och Philippe Pix.
18.00 Högskungälad. 4. Nykomlingen.
18.30 Star Trek. Amerikansk science fictionserie, om rymdskeppet USS Enterprise som under befäl av kapten Kirk befinner sig på ett färdigt uppdrag för att utforska och kartlägga den yttre rymden.
19.20-19.30 Regionala nyheter. Syd-nytt, Västnytt, Mittnytt, Nordnytt.
19.30 Rapport med väder.
20.00 Nygammalt. Bosse Larsson bjuder på några tongångar tillsammans med Bröderna Lindqvist.
21.00 Föreläsningen. Derrick Münchén är brottslätt i denna nya västtiska kriminalserie, skriven av Herbert Reinecker, d v s kommissarie Kellers andliga fader.
22.00 TV-nytt och väder.
22.05-23.00 ca Dick Cavett - Arthur Rubinstein. Infor Musik i Tvåans konsertkonst med Arthur Rubinstein intervjuas han här av Dick Cavett. Arthur Rubinstein är

TV : Lördag

LÖRDAG 5 FEBRUARI

TELEVISION 1

Lördagsmorgon:
9.00-9.20 Doktor Dödelde talar med djuren. 5. Pajalen från S.A.F.T.
Svenmestiskelst oljelatt:
Finsk språkiga program:
9.30 Tapahumla - Aktuellt för finsk-språkiga.
10.00-11.00 Urheiluvuosi 1976. Idrötsförel.
12.25-13.20 ca Alpint: World cup - St Anton. Sven Plex Pettersson.
14.50 Por Favor 3.
15.20 En väg 6. 2. Mark is ill.
16.30 Tixetur. Allaenda sport och dagens engelska ligamatch. Programledare: Ingvar Oldsberg. Kommentator: Bo Hansson, Göteborg.
17.55 Helgmalbott. Från Vitaby kyrka på Österlen.
18.00 TV-nytt och väder.
18.05 Aktuellt i veckan. Textad.
18.30 Hemma med Ria. I Ria Wägners februariarrangfärd handlar det bl a om gravsten glas och konstnär att dricka ta Göteborg.
19.15 Det kinesiska äventyret: Hur Yukong flyttade bergen. 10. Peking-cirkusen tränar.
En film om cirkusfolkets dagliga träning i Pekingens operahus. Filmen avslutas med en uppvisning av akrobaterna.
19.30 Himmel och panna. 5. Den som gäpar efter mycket...
Sänds även 6.2 kl 16.40.
20.00 The Superstars. Sport - men som underhållning på ett annat sätt.
21.00 Aktuellt och väder.
21.30 TV-nytt.
21.55 Månadens väder. Midvintermånden januari teknas av meteorolog Gösta Salomonsson, SMHI i Norrköping.
22.00-22.40 Fader Brown - engelsk serie. 2. Apollon ögn.

TELEVISION 2

13.10 Miljövägen - en skolkök? 1969 fick vi miljöskökdagen. Den kom till för att stoppa nedsmutsningen och utarmningen av vår natur. Men hur fungerar egentligen den här läran, efter sju år.
Repris från 25.12.1978.
14.00 Invandrardrags - Gela Saz. Reportage om den grekiska radiorö-

daktionen, som sänder program för grekiska invandrare i Sverige.
Charles Alexius - den mycket populära grekiska sångerskan.
16.25 Anslagsstavian.
16.30 Frihet, jämlikhet, handikapp. Textad. 4. Här är mitt liv. Ett psykodracina om hur det känns att vara handikappad. Intervjuare: Birgitta Sandstedt.
16.20-16.35 En ny bok. Ann-Charlotte Alverfors: Hjärtbrotet. Textad.
16.55 Sebastian och hans trumpet. Textad. Italiensk film om en pojke som drömmar om att bli musiker.
17.25 TV-nytt och väder.
17.30 Poppöpp. Musik och livet annat med Rockfolket och Tomas von Brömsen.
17.50 ca Turandot. Tecknad saga från Italien.
18.00 Lördags. Vad vet du om Afrika?
18.30 Anita Lindblom på Börsen. En inspelning från Anita Lindbloms comeback på Hamburger Börs i Stockholm tillsammans med Sven-Olof Wallforde storbord och kör. Regi: Gunnar Hellström.
Repris från 8/10/1978.
19.30 Rapport med väder.
20.00 Reel Ingmar Bergman. I TV 2:s serie av Ingmar Bergmans viktigaste långfilmer, aldrig tidigare visade i svensk TV, sänds ikväll Det sjunde inseglet. Svenskt långfilm från 1957.
Ingmar Bergman fick sitt definitiva internationella genombrott med denna medeltida ballad från Bjerdedens dagar. Det är framför allt skönliten och poesin i den suggestiva tidsatmosfären som gjort denna skildring av medeltidsmänniskans fantasistiska värld. Riddaren spekar schack med Döden på havstranden, ett botgörvande försök berätta visten, en gryllare och hans hustru lever vidare sedan alla andra ryckts med i dödsdansen.
I rollerna: Riddaren Antonius Block - Max von Sydow, Väpnaren Jöns - Gunnar Björnstrand, Gyglerken Jof - Nils Poppe, Mia - Bibi Andersson, Döden - Bengt Ekert, Smeden Plog - Åke Fridell, Lias, hans hustru - Inga Gill, Skat - Erik Strandmark.
21.35 Arthur Rubinstein. Arthur Rubinstein spelar Beethovens 5:e pianokonsert i Ess-dur. Rejarkonserten tillsammans med Orchestre de Paris under ledning av Paul Kleckl.
22.20 TV-nytt och väder.
22.25-22.50 Lördagsarsen: Phyllis.